

deblo, da mu rast ne mine, ako vcepijo se mu novine. Sprevidili so, da ravno po tej stari govorici se utegnejo Slovani spet spoznati, in razklani in razmetani rodovi se skleniti vzajemno, da ime njihovo ne zgine in ne mine nekdanja njihova slava. Iz tega nagiba in v ta namen so jeli preiskovati in prebirati stare knjige slovenske ter dajati jih na svetlobo, da posvetijo bratom Slovanom in jim pokažejo pot do prave vzajemne omike.

U. In kateri so bili v tem prvaki?

T. Očak ali starosta jim je J. Dobrovsky (1753 — 1829); V. Hanka (1791 — 1861), P. J. Šafařík (1795 — 1861); izmed Slovencev V. Vodnik (1758 — 1819), J. Kopitar (1780 — 1844), V. Jarnik (1784 — 1844), Fr. Miklosiĉ (roj. 1813), v tem oziru sedaj prvak, katerim nasledvajo po slovanskem svetu premnogi bistri učenci. Na vzhodu je verlo posnemal omenjene vzore A. Vostokov († 1864), kateri ima sedaj med vztoĉnimi Slovani naslednikov brez števila.

U. In kakošni so spominki, ki so jih že spravili na dan med slovanski svet?

T. Kolikor starši, toliko lepši so in boljši. Prepisovali so prvotne pozneje in spreminjali vsak po svoje. Toraj se nahajajo v tacih prepisih tu hrovaške in bulgarske, tam ruske in česke besede in oblike. Vse spominke (knjige, listine itd.) staroslovenske — pisane in tiskane — pa deva Miklosiĉ v 4 rede:

1. Slovenske, in sicer a) slovenske *zax' éĉĥĥr*, in b) bulgarske;
2. Serbske;
3. Hrovaške;
4. Ruske.

Raĉki pa, Jagić in Ljubi jih delijo v 1. a) panonsko-slovenske in b) bulgarsko-slovenske; 2. a) hervaško-slovenske in b) serbsko-slovenske; 3. rusko-slovenske a) starše in b) mlajše ali novejše. — Vsi ti pa so pisani ali v glagolici, ali v cirilici, ali tudi v latinici.

P a š n i k.

Ljudska šola naj človeka izobražuje tako, da bode moder, zvest in pobožen; ona naj ga tedaj napeljuje, da pride do svojega pravega namena. Kako nespametni so nekteri starši, ki mislijo, da otrok hodi v šolo le zato, da se uči nekaj brati, pi-

sati, številiti in moliti. Že priprosti ljudje spoznavajo, da človek brez vere že na tem svetu ne more shajati. Ljudska šola naj tedaj starše še bolj prepriča, da otroci ne hodijo samo zato v šolo, da bi se učili samo svetnih znanosti, ampak, da se v šoli posebno gleda na to, da se zlahtni sercé; šola naj pa tudi kaže, da je človeku treba še kaj več vediti, da človek brez šolskih vednosti v današnjem času ne zadostuje in tudi ne more zadostovati sedanjim potrebam v življenji.

Učitelj naj pri vsakim poduku otroke napeljuje k nraвному življenju.

Kedar učenci berejo, naj učitelj pri primernih odstavkih izbera in obdeluje naj bolj to, kar gre učencem naj bolj v serce. Otroci berejo p. o radodarnosti. Dovolj tvarine ima tu učitelj, da otroke opominja, da naj bodo že sedaj v mladosti dobrega serca, da naj si precej začenjajo nabirati dobrih del, da namreč ljubijo svojega bližnjega in mu pomagajo pri vsaki priliki in potrebi. Otroci sicer nimajo kaj, da bi eden drugemu dajali, vendar naj se vadijo, da od malega, kar imajo, p. kaj kruha, sadja i. t. d., kaj delé svojim ubožnejšim tovaršem.

Kedar se učenci učé pisati, naj jim učitelj na serce polaga, kako koristno je, če človek zna pisati, da s pisanjem lahko veliko dobrega stori, pa tudi, da se pisanje tudi lahko (kakor vsaka dobra reč) hudo rabi.

Kedar učenci številiijo, ima učitelj lepo priliko, da govori o poštenosti in pravičnosti pri meri in vagi in sploh pri vseh enakih okoliščinah v navadnem življenji, kako hudobno je, če kdo kakega bolj priprostega človeka, ki ne zná dobro številiti, kaj ukani in njegovo nevednost v zeló rabi i. t. d.

Posebno lepo priliko mladinsko serce zlahtniti ima pa učitelj pri šolskem petji, ktero ima že tako lastnost, da ogreva mlada serca. Učitelj naj za petje zbira take pesmi, ki so mladini primerne, naj že bodo cerkvene ali druge, da so le poštene in lahko razumljive.

M. J. Pojč.

Kako učenci razumevajo.

Učenci berejo v „Abecedniku“: „Na nebu vidimo solnce, luno in zvezde“.

Učenik razlaga: „Solnce, luno in zvezde, ki jih vidimo na nebu, se nam vidijo le majhine, v resnici pa so prav velike;